

CHYBIK + KRISTOF + LUCRON =
VODNÁ VEŽA, ARCHITEKTONICKÁ SÚŤAŽ

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Koncept

1. V prvom kroku je archeologické nálezisko očistené od novodobých murív a podružných konštrukcií tak, aby vynikla základná dispozičná schéma areálu.
2. Hlavnou ideou je vytvorenie čo najplynulejšieho pešieho prechodu cez riešené územie.
3. Do návrhu vstupuje vrstva odprezentovania pôvodných historických terénnych úrovní, čím dochádza k prehĺbeniu terénu od jestvujúcej výškovej kóty komunikácie po niveletu archeologickej sondy.
4. Osadením krivky pavilónu do zadnej časti verejného priestoru vzniká mäkký prechod medzi veľkými výškovými rozdielmi terénu. Kontinuálne presklené priečelie historickému objektu ustupuje, jemne ho zrkadlí, no zároveň mu nekonkuruje. Zelená strecha poskytuje panoramatické výhľady na celý areál Vodnej veže.
5. Pamiatka sa očistením a vložením novej vrstvy stáva súčasťou verejného života, ikonou, ktorou je možné slobodne prechádzať. Slúži ako kulisa amfiteátru, premenlivá galéria i vyhliadka.
6. Aktiváciou pamiatky, osadením pavilónu a terénnymi úpravami sa prirodzene vytvára dievzita atmosféra a využitia priestoru.

Aktívne členený verejný priestor spolu s navrhnutým oživením pamiatky ponúka celoročné využitie. Na jar sa tu môžu konať Dni mesta Bratislavy, Letné shakespearovské slávnosti, Biela noc na jeseň, či Vianočné trhy v zime. Celoročný koncept vodného prvku vychádza z histórie miesta (brod, Vodná veža). Pridaná hodnota vody nadobúda počas roka rôzne podoby, napríklad v lete ako ochladzujúci a osviežujúci prvok a v zime ľadová plocha.

Materiálové a technické riešenie

Riešený verejný priestor pozostávajúci z troch zón je diverzifikovaný funkčne ale aj materiálovo. Námestie podporuje rôzne aktivity a stretávanie ľudí, preto je pokryté dlažbou zo žulových kociek. Jednotlivé výškové úrovne sú od seba oddelené schodiskom a pódium z prefabrikovaných betónových stupňov, v ktorých sa nachádza roztrúsená zeleň a vzrastlé stromy.

Hlavné zhromažďovacie plochy v letných mesiacoch slúžia ako suchá fontána, ktorá sa môže podľa ľubovôle zatápať vodou pre dosiahnutie príjemnejšej mikroklímy. V juhozápadnej časti pozemku je použitá zatravnňovacia dlažba s klastrom stromov a drevenými lavičkami. Na severozápad od vodnej veže sú situované zelené terasy tvorené betónovým obrubníkom a pochôdnym trávnikom s posedením priliehajúcim ku kaviarni.

Medzi tieto tri zóny je vklinený súbor historických objektov, očistený od nánosov novších štruktúr. Murivo z lomového kameňa je v symbióze s navrhovanou náznakovou nadstavbou nad hlavným objektom a vyhlídkou nad Vodnou vežou. Materiál zvolený na doplnenie historickej pamiatky je subtilná oceľová pozinkovaná konštrukcia zahalená do nenápadného pozinkovaného meshu, ktorý cez deň ako i v noci vytvára transparentnú siluetu pripomínajúcu pôvodný objekt. Celý tento priestor objíma pavilón čiastočne zapustený do terénu a svojou presklenou fasádou vytvára kulisu i zrkadlo areálu. Konštrukcia pavilónu je železobetónová s priznanou štruktúrou v interiéri.

Dispozične sa objekt pavilónu rozprestiera v línii a nevernej strane riešeného pozemku, kde je vo východnej časti v nadväznosti na námestie umiestnená spoločenská sála a zázemie budovy. V západnej časti bezprostredne pri zelených terasách je umiestnená kaviareň s polozapusteným salónikom a priehľadom z interiéru na pracháreň.

Celok v spolupráci so zeleňou a oceľovými konštrukciami necháva vyniknúť inofarebnú historickú štruktúru a jasne vyjadruje jej centálne postavenie v novej zóne pod Bratislavským hradom.

Ekologický a energetický koncept

Pavilón je v podstate podzemná stavba s presklenou fasádou otvárajúcou sa na výhľady verejného priestoru.

Obal pavilónu tvorí vo veľkej miere rastlý terén, intenzívne zelené strechy v kombinácii s účinnou tepelnou izoláciou zabezpečujú nízke tepelné straty. V letných mesiacoch dopomáha tieneniu presklenej plochy exteriórové žalúziové tienenie.

Pavilón je vykurovaný a chladený pomocou tepelného čerpadla zem-voda, ktoré využíva prítomný podzemný vodný tok a svojou nízkou hlučnosťou nevyrušuje prevádzky v objekte. V objekte sa zúžitkuje šedá voda na splachovanie záchodov.

Dažďová voda sa zachytáva na celom riešenom území na plochách rastlej zelene, zatravnovacej dlažby alebo polopriepustnej dlažby námestia. Pod najnižšou úrovňou, kde sa prezentuje ranostredoveká historická niveleta terénu sa nachádza retenčná a vsakovacia nádrž pre zrážky, ktoré sa pozbierajú v tomto najnižšom bode terénnej konfigurácie. Táto voda sa využíva na čiastočné zavlažovanie záhonov a iných prírodných plôch. Historické stredoveké studne majú byť zablokované voči prieniku aktívnej spodnej vody na súčasný terén.

Na celom území sa uplatňuje vysoká zeleň ako obal voči okoliu s vynikajúcim centrálnym priestorom Vodnej veže. Vysoká zeleň slúži ako akustická a vizuálna izolácia voči okoliu, uprostred ktorej sú verejné priestory živým ostrovom. Typy rastlín a drevín sú v prevahe pôvodné druhy typické pre dunajské lužné oblasti. Tým pádom majú privítať hmyz a ďalších živočíchov a byť pre nich biotopom v tomto prírode blízkom prostredí, nadväzujúc na princípy biodiverzity uplatňované na celom území developmentu Vydrice.

Aktívna pamiatka ako súčasť verejného priestoru

K spoločenskej aktivácii pamiatky dochádza pomocou aplikovaných prvkov poskytujúce možnosti aktívneho trávenia voľného času. Pamiatka sa vďaka minimalistickým ale efektívnym architektonickým zásahom stáva súčasťou života a trávenia voľného času. Nielen lokálnym, ale i vzdialeným návštevníkom ponúka atraktívny prvok vyhlídkovej veže, odkazujúcej na oktogonálnu stopu historického objektu.

Vnútro ruiny oživa vďaka porastenému centrálnemu priestoru s prezentáciou umenia v podobe sochy. Funguje taktiež teda aj ako živá galéria meniaci svoju podobu v priebehu času. Priestory sa prepájajú a v nadväznosti na seba vytvárajú okruh umenia pričom v rôznych okamihoch okružnej trasy prinášajú silný atmosférický zážitok, vďaka citlivému vyzvyhnutiu priestorov pamiatky. Návštevníkovi poskytujú dostatok priestoru na odvímanie priestorov historického objektu.

Samotná pamiatka verejný priestor člení na tri hlavné priestory rôzneho charakteru, chill zónu v korunách pod korunami stromov, zelené terasy na oddych a aktívne námestie vhodné na trávenie voľného času pre ľudí všetkých vekových skupín, ktoré do svojho náručia láka ľudí vodnými prvkami a amfiteátrom.

Zväzok verejných priestorov objíma objekt pavilónu, ktorého podoba je kontinuálna a nenápadná, aby dala priestor vyniknúť pamiatke, nekonkurovala jej. Svojím tvarom a polohou priestor plynulo prepája a poskytuje či už zámerným alebo náhodným návštevníkom panoramatický výhľad.